

**Protokół z kontroli problemowej
przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Wołominie
przy ul. Prądyńskiego 3
05-200 Wołomin
w dniach 5 – 7 czerwca 2013 roku**

Przedmiot kontroli:

Realizacja zadań własnych powiatu w przedmiocie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie opracowywania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Kierownictwo jednostki kontrolowanej

Funkcję Starosty Powiatu Wołomińskiego pełni Pan Piotr Uściński.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów w składzie

- Elżbieta Szczykutowicz - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Pomocy Środowiskowej Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie,
- Aneta Stokowicz - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Pomocy Środowiskowej Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie,

na podstawie upoważnienia do kontroli z dnia 4 czerwca 2013 r., numer 1143/3/2013 wydanego przez Wojewodę Mazowieckiego.

[dowód: akta kontroli strona 1]

Kontrolę poprzedzono sporządzeniem Programu kontroli, który został zatwierdzony z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego – Panią Wiesławę Kacperek-Biegańską.

[dowód: akta kontroli strony 2-5]

Okres objęty kontrolą

Od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia kontroli.

Podstawa prawna kontroli

1. Art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182), w związku z art. 7, ust.1, pkt 5 i 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718.).

W wyniku postępowania kontrolnego, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień udzielonych przez Panią Anetę Piotrowską – Sekretarza Powiatu, ustalono co następuje:

Powiat Wołomiński obejmuje następujące gminy: Dąbrówka, Jadów, Klembów, Kobyłka, Marki, Poświętne, Radzymin, Strachówka, Thuszcz, Wołomin, Ząbki, Zielonka. Siedzibą powiatu jest Miasto Wołomin.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Narodowego Spisu Powszechnego, w 2011 r., powiat wołomiński zamieszkiwało 219 647 osób. Powiat zajmuje obszar 954 km².

Organizację i zasady funkcjonowania Starostwa Powiatowego w Wołominie określa:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXIV-247/02 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Wołomińskiego. Uchwałą Nr VIII-54/07 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 maja 2007 roku ogłoszono jednolity tekst Statutu Powiatu Wołomińskiego.

[dowód: akta kontroli strony 6-24]

Zmiany w Statucie wprowadzono Uchwałą Nr XLV-341/10 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 sierpnia 2010 r.

[dowód: akta kontroli strony 25- 27]

- Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Wołominie przyjęty Uchwałą Nr XXIII-258/2012 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 listopada 2012 roku. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku.

[dowód: akta kontroli strony 28-56]

Zgodnie z § 21 Regulaminu, w skład Starostwa wchodzi 23 wydziały, jednostki organizacyjne oraz samodzielne stanowiska, w tym Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej. Zadania ww. Wydziału zostały określone w § 33 Regulaminu.

Wpisano w nim, m. in. działania podejmowane w ramach:

- współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, gminami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie spraw związanych z funkcjonowaniem pomocy społecznej w powiecie,
- polityki prorodzinnej.

Zgodnie z § 12 powyższego Regulaminu, bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, sprawuje Członek Zarządu.

W Regulaminie nie przypisano działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie do żadnego z wydziałów, jednostek organizacyjnych ani samodzielnych stanowisk.

Uchwałą Nr XXVI-192/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 grudnia 2008 roku przyjęto **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wołomińskiego na lata 2008-2015.**

W Strategii określono 5 priorytetów, których realizację zaplanowano w latach 2008-2015:

1. Rozwój instytucji służących godzeniu życia zawodowego oraz rodzinnego;
2. Rozwój rodziny oraz środowisk pozarodzinnych;
3. Rozwój aktywnej polityki społecznej;
4. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych;
5. Budowa partnerstwa publiczno-prywatnego dla rozwiązywania problemów społecznych.

[dowód: akta kontroli strony 57-115]

Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Projekt powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie został opracowany przez Kierownika Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce. Został on przedstawiony na posiedzeniach w dniach: 20.12.2011 r. (Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej), 21.12.2011 r. (Rada Powiatu – projekt został zdjęty z porządku obrad), 23.05.2012 r. (Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej) oraz 24.05.2012 r. (Rada Powiatu). Projekt został również dwukrotnie poddany konsultacjom społecznym.

[dowód: akta kontroli strony 116 - 160]

Do dnia kontroli w Starostwie Powiatowym w Wołominie ww. program nie został przyjęty do realizacji.

Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W 2012 r. Starostwo Powiatowe w Wołominie ogłosiło konkurs na organizowanie działań na rzecz integracji rodziny i małżeństwa, wzmacniania więzi rodzinnych oraz rozwiązywania problemów rodzin wielodzietnych, poprzez inicjowanie różnych form aktywności rodzinnej i zapewnienie wsparcia edukacyjno-wychowawczego.

Zadanie realizowała w 2012 r. Fundacja „Kibicuj Rodzinie”. W ramach projektu zorganizowano warsztaty, szkolenia multimedialne „**Nawigacja w rodzinie**”, prowadzono kampanię informacyjną oraz internetowy kurs komunikacji małżeńskiej.

[dowód: akta kontroli strona 161- 169]

Zadania związane z profilaktyką przemocy realizuje na terenie powiatu również **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie**.

W 2012 roku Centrum zorganizowało Piknik Rodzinny pod nazwą „Świadoma i aktywna Rodzina”.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego podejmują szereg działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:

1. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie** realizowała programy i zajęcia profilaktyczne oraz spotkania z rodzicami.

11 marca 2013 r. zorganizowano konferencję na temat „Rola dyrektora placówki oświatowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecka i nowe zagrożenia”. Omówiono, m. in. procedurę Niebieskiej Karty oraz skutki stosowania różnych form przemocy wobec dziecka.

Poradnia prowadziła także szkolenia dla psychologów i pedagogów w szkołach.

[dowód: akta kontroli strona 170-177]

2. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tuszczu** realizowała terapię dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i zachowaniami dysfunkcyjnymi oraz warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.

[dowód: akta kontroli strona 178-181]

3. **Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie** realizowała terapie indywidualne i grupowe, udzielane było wsparcie psychologiczne, organizowano szkolenia i warsztaty, udzielano porad prawnych, prowadzono mediacje rodzinne w sytuacjach kryzysowych oraz konsultacje psychiatryczne.

W 2012 roku przeprowadzono konsultacje z 218 osobami zgłaszającymi się z powodu przemocy, w tym z 28 sprawcami, a w 2013 r. do dnia kontroli przeprowadzono konsultacje ze 102 osobami, w tym z 22 sprawcami przemocy.

Poradnia czynna jest 5 dni w tygodniu: w poniedziałek 7-18, wtorek 7-20, środa 8-20, czwartek 8-20, piątek 8-17.

Osoby kierowane są do Poradni przez: gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, zespoły interdyscyplinarne, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Policję, szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz sąd.

[dowód: akta kontroli strona 182-190]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wpisane jest do Wykazu Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Województwa Mazowieckiego prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego pod pozycją nr 7.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej.

Uchwałą Nr XXI-155/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 19 czerwca 2008 r. utworzono **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce.**

Zgodnie ze Statutem, POIK udziela pomocy także osobom doznającym przemocy w rodzinie. Ośrodek pełni funkcję diagnostyczno-konsultacyjną, terapeutyczną i hostelową.

[dowód: akta kontroli strona 191-196]

Zarządzeniem nr 5/2011 Kierownika Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce z dnia 17.11.2011 r. wprowadzono obowiązek stosowania przez pracowników procedur:

- postępowania z osobą doświadczającą przemocy,
- przyjmowania klientów do hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- działań w razie pobytu osoby stosującej przemoc na terenie Ośrodka,
- związane z postępowaniem w sytuacjach trudnych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce

[dowód: akta kontroli strona 192-199]

W 2012 r. porad związanych z przemocą w rodzinie udzielał:

- pedagog – 42 porady,
- psycholog – 157 porad,
- prawnik – pomoc w przygotowaniu 1 wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci eksmisji.

W 2012 roku do hostelu przyjęto 9 osób z powodu przemocy w rodzinie.

W 2013 r. udzielono pomocy:

- psychologicznej – 109 porad,
- pedagogicznej – 48,
- prawnej – pomoc w przygotowaniu 1 wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci eksmisji.

W 2013 roku do hostelu przyjęto 3 rodziny.

W 2012 roku rozpoczęto prowadzenie grupy psychoedukacyjnej, w 2013 r. zaplanowano utworzenie grupy wsparcia dla kobiet i grupy terapeutycznej.

Od 2012 r. POIK zorganizował 2 spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w celu nawiązania ściślejszej współpracy.

[dowód: akta kontroli strona 200-205]

Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach uczestnictwa w pracach zespołów interdyscyplinarnych

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), zawarto porozumienia o udziale w zespołach interdyscyplinarnych:

- 1) przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie – Panią Zofii Gwary - gmina Wołomin;
- 2) przedstawiciela Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce – Pani Eweliny Wojtkowskiej - miasto Zielonka.

[dowód: akta kontroli strona 206-209]

Zarządzeniem Nr 120.27.2012 Starosty Wołomińskiego z dnia 19 marca 2012 r. określono zasady współpracy Wydziału Zarządzania Kryzysowego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Zasady współpracy przewidują udział specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w sytuacjach związanych z klęskami naturalnymi i katastrofami.

[dowód: akta kontroli strona 210-2013]

Wnioski

1. Do dnia kontroli w Starostwie Powiatowym w Wołominie nie opracowano powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).
2. W Statucie przyjętym Uchwałą Nr XXXIV-247/02 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 23 kwietnia 2002 r. (ogłoszenie tekstu jednolitego Uchwałą Nr VIII-54/07 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 maja 2007) ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XLV-341/10 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 sierpnia 2010 r., jak również w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Wołominie przyjętym Uchwałą Nr XXIII-258/2012 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 listopada 2012 roku, nie przypisano zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie do żadnego z wydziałów, jednostek organizacyjnych ani samodzielnych stanowisk. Realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, którego projekt przedstawiono kontrolującemu, planowano powierzyć Kierownikowi Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.

3. Powiat Wołomiński nie opracował programów profilaktycznych, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).
Działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podejmowane są przez poszczególne jednostki organizacyjne powiatu, np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W ramach konkursów zadania zlecane są również różnym podmiotom i organizacjom. Brak jest planowania i koordynacji działań na poziomie powiatu.
4. Powiat wołomiński realizuje zapisy art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.

Na tym protokół kontroli zakończono.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w *Księżce kontroli* Urzędu Starostwa Powiatu Wołomińskiego pod pozycją nr 3 w 2013 r.

Akta kontroli

1. Upoważnienie do kontroli z dnia 4 czerwca 2013 r., numer 1143/3/2013 wydane przez Wojewodę Mazowieckiego - strona 1.
2. Program kontroli, zatwierdzony z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego – Panią Wiesławę Kacperk – Biegańską - strony 2-5.
3. Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXIV-247/02 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Wołomińskiego oraz Uchwała Nr VIII-54/07 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 maja 2007 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Statutu Powiatu Wołomińskiego – strony 6-24.
4. Uchwała Nr XLV-341/10 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31 sierpnia 2010 r. wprowadzająca zmiany do Statutu – strony 25-27.
5. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Wołominie przyjęty Uchwałą Nr XXIII-258/2012 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 listopada 2012 roku – strony 28-56.
6. Uchwała Nr XXVI-192/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 grudnia 2008 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wołomińskiego na lata 2008-2015 – strony 57-115.
7. Wyjaśnienia dotyczące opracowywania powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie - strona 116
8. Protokoły z posiedzeń Rady Powiatu/Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej - strony 117-122
9. Projekt powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie - strony 123-157

10. Informacje na temat konsultacji społecznych dotyczących projektu powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie - strony 158-160
11. Informacja dotycząca projektu realizowanego przez Fundację „Kibicuj Rodzinie”: „Nawigacja w rodzinie” – strony 161-169
12. Wyjaśnienia na temat działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Wołominie – strony 170-177
13. Informacja na temat działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Tłuszczu - strony 178-181
14. Wyjaśnienia na temat działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez Specjalistyczną Poradnię Rodzinną przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie – strony 182-190
15. Uchwała Nr XXI-155/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce i nadania mu statutu – strony 191-196
16. Zarządzenie nr 5/2011 Kierownika Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce z dnia 17.11.2011 r. wprowadzające obowiązek stosowania procedur realizowanych w POIK w Zielonce – strony 197-199
17. Raport z wykonywanych działań przedstawiony przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej - strony 200-205
18. Porozumienia o udziale w zespołach interdyscyplinarnych – strony 206-209
19. Zarządzenie Nr 120.27.2012 Starosty Wołomińskiego z dnia 19 marca 2012 r. określające zasady współpracy Wydziału Zarządzania Kryzysowego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie – strony 2010-2013

Pouczenie:

Na podstawie § 18 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) kierownikowi jednostki poddanej kontroli przysługuje prawo do:

- 1. odmowy podpisania protokołu kontroli, przy jednoczesnym złożeniu, w terminie 7 dni od daty jego otrzymania wyjaśnień przyczyn tej odmowy,**
- 2. zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole; zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.**

W przypadku zasadności zgłoszonych zastrzeżeń, do niniejszego protokołu zostaną dołączone kolejne załączniki stanowiące jego integralną część, dotyczące zmian dokonanych w protokole kontroli.

W przypadku nieuwzględnienia zgłoszonych do protokołu kontroli zastrzeżeń, w całości lub części, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli zaakceptowanego przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń.

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano/doręczono kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Protokół zawiera 9 parafowanych stron.

Podpisy zespołu inspektorów

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Elżbieta Łączkutowicz

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Aneta Stokowiec

Podpis kierownika jednostki poddanej kontroli

STAROSTA

Piotr Uściński

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałem

STAROSTA

Piotr Uściński

(data i podpis kierownika jednostki poddanej kontroli)

